

Allahın adıyla

Kitabın adı:.....İbrahim qardaş
Müəllif:.....Məhəmmədəli Cabiri
Tərcümə edən:.....İbrahim Mirzə
Çap tarixi:.....2023
Çap növbəsi:.....Birinci
Tiraj:.....1000

«Издательство Полипресс»
Тверь, Комсомольский проспект, дом 19.
Тел.: (4822) 58-19-78, 500-250,

ISBN 51-45-024519-49

İbrahim qardaş

Məhəmmədəli Cabiri

Mündəricat

Giriş.....	5
Zədəli ayaq	7
Karton yataq	9
Dilsiz heyvan.....	12
Din təhsili.....	15
Azan.....	18
Belimdə apararam.....	21
Komandirə tabe olmaq.....	24
Heç eybi yox	27
Qəlbi sınaq	29
Mərc oyunu.....	31
Finalı boş ver	34
Kababplov	37
Musiqi.....	39
Motosiklet oğrusu.....	41
Xəcalət	44
Biabır olar.....	46
Hicabsız qadın.....	48
Minalanmış sahə	50
Kumeyl kanalı	53
Məzarı hardadır?	56

Giriş

İbrahim Hadini hamı tanıyır, sevir və onun kimi olmaq istəyir. İbrahim kimi olmaq üçün əvvəlcə onu yaxından tanımalı, onun kimi yaşamağa çalışmalıyıq. İbrahim iman, savad, fiziki güc, şuxtəblik və digər yaxşı xüsusiyyətləri özündə toplamışdı.

Bu kitabımızın qəhrəmanı 21 aprel 1957-ci ildə Tehranda dünyaya gəlmiş, 11 fevral 1983-cü ildə Kumeyl kanalında şəhadətə qovuşmuşdur. Onun bekar qalmaqdan çox acığı gəlirdi, həmişə bir işlə məşğul olurdu; ya dərslər oxuyur, ya idman edir, ya ibadət edir,

ya da başqa bir iş görürdü. O, həm də yetərincə istirahət edib əylənirdi.

Bədəni güclü idi, zorxana, güləş və voleybol idmanlarında çox peşəkar idi. O, on beş yaşında ölkə üzrə güləş yarışlarına dəvət olunmuş, amma mükafatları şahın nümayəndəsinin verəcəyini bilib yarışlarda iştirak etməmişdi.

İbrahim dərs, idman və işlə yanaşı, ətrafındakıların qeydinə də qalırdı. Yaxında yoxsul adam yaşayırdısa, ona kömək edirdi. Ehtiyacı bir insan görəndə laqeyd qalmırdı. O, inqilabdan sonra bir müddət müəllim işlədi, müharibə başlayandan sonra işini buraxıb cəbhəyə getdi. Təxminən iki il cəbhədə oldu və Vəlfəcr əməliyyatında şəhadətə qovuşdu.

Bəs biz İbrahim Hadiyə nə qədər bənzəyirik?

Zədəli ayaq

İbrahim dostları ilə oturmuşdu, gənc bir oğlan xatirələrini danışdı. O, söhbət əsnasında İbrahimlə necə tanış olduğunu da söyləmək istədi, ancaq "Biz 74 kq çəki üzrə klublararası güləş turnirinin yarımfinal yarışında tanış olduq..." deyən kimi İbrahim sözünü kəsib davam etməsinə qoymadı. Gənc oğlan əhvalatı bir neçə dəfə danışmaq istədi, İbrahimsə imkan vermədi. İbrahimin dostlarından biri ertəsi gün həmin gənci görüb ondan İbrahimlə necə tanış olduğunu soruşdu.

Gənc dərin nəfəs alıb dedi:

– Mən yarımfinal yarışında İbrahimin rəqibi idim. Öncəki yarışlarda ayağım zədələnmişdi, yaxşı güləşə bilmirdim.

Döşəyə çıxandan sonra İbrahimə dedim: "Dost, mənim ayağım zədələnib, lütfən, diqqətli ol". O da gülümsəyib dedi ki, baş üstə, dadaş. Yarış başladı. Sağ ayaq fəndində peşəkar olduğunu bilirdim, amma o, əsla ayağıma yaxınlaşmadı. Heç ciddi şəkildə güləşmədi də, mənə namərdcəsinə onun arxasını yerə vurdum.

***

Şəhid Hadi iyirmi beş illik həyatında həmişə insanların könlünü almağa çalışmışdır. O, digərlərini sevindirməkdən ötrü bəzən öz rahatlığından, hətta məşhurluğundan da keçirdi. Əlbəttə, İbrahim buna fikir vermirdi, insanların sevinməsini Allahın razılığından ötrü istəyirdi. Allahın və İmam Mehдинin (ə) razı qalmadığı bir işi isə, hətta hamı istəsə belə, görmürdü.

Karton yataq

Müharibənin başlanmasından iki il ötürdü. İbrahim bir neçə ay cəbhədə qalandan sonra məzuniyyət alıb bir neçə günlüyə Tehrana qayıtdı. O günlərdə cəbhədən qayıdanda dostlarıyla birlikdə insanların problemlərini həll etməklə məşğul olur, bəzən döyüşçülərin ailələrinə düyü, yağ və digər ərzaq məhsulları aparır, bəzən də yoxsul adamlara kömək edirdi.

Bir axşam dostu ilə birlikdə İmam Hüseyn (ə) əzadarlığına getdi. Məclisdən və çay içəndən sonra bəsiçi uşaqlarla dostcasına görüş təşkil etdi. İbrahim onlara xatirə söyləyir, bəzən dolayı yolla nəsihət verirdi. Həmin axşam bəsiçilərlə çox danışib-güldü.

Gecə saat 2-də oradan ayrıldılar. Dostu İbrahimə dedi:

– Mən yorulmuşam, evə gedirəm, sən nə edirsən?

– Mən o qədər yorğunam ki, yatsam, birdən sübh namazına oyana bilmərəm, – İbrahim dedi. – Sən istəyirsənsə, get.

O, ətrafa göz gəzdirdi. Küçənin başında yerdə böyük bir karton parçasını götürüb dedi:

– Yaydır, soyuq deyil; mən məscidin qapısının önündə yatacağam, namaz vaxtı camaat gələndə məni oyadacaqlar. Beləliklə, həm namazım qəza olmayacaq, həm də onu camaatla və məsciddə qılacağam.

***

Hər insanın bir bədəni, bir ruhu var. Bədənin gündə üç dəfə yeməyə ehtiyacı olduğu kimi, ruhun da qidaya ehtiyacı var. Bədən qidalanmasa, ya az qidalansa, insan xəstələnər. Ruh da qidalanmasa, yavaş-yavaş

xəstəlik yaranar. İnsan ruhu üçün ən yaxşı qida Allahla əlaqə, bu əlaqənin ən gözəl forması da namazdır.

Dilsiz heyvan

Uzun müddət idi cəbhədəydi. Bir gün qərara gəldi ki, məzuniyyət götürüb evə getsin. Gilanqərbdən Kirmanşaha, oradan da Tehrana getmək üçün dostu ilə birlikdə mikroavtobusa mindi. Mikroavtobus şəhərdən çıxandan sonra sürücü sərt şəkildə əyləcə basdı. Sərnişinlərin hamısı irəli atıldı. Sürücü bir anlıq dayandı, sonra tez yola davam etdi. İbrahim şüşədən başını çıxarıb nə baş verdiyini bildi.

Mikroavtobus bir iti vurmuşdu. İt axsaya-axsaya yolun kənarına getdi və orada yerə yığıldı. İbrahim dilləndi:

- Ağa, saxla, görüm ona nə oldu?
- Bir şey deyil, it idi, – deyə sürücü qaza basdı.

– Saxla, mən burda enirəm, – İbrahim daha bərkdən dedi, sonra iki nəfərin gediş haqqını verib dostu ilə itin yanına getdi.

İbrahim bir çubuq və bir qədər köhnə sellofan tapıb itin ayağını bağladı. Bu zaman yerli adamların biri ona baxırdı. İş bitəndən sonra kürd kişi yaxınlaşıb yaxşı işinə görə ona təşəkkür etdi. İbrahim ona bir qədər pul verib dedi:

– Bu dilsiz heyvandan muğayat ol. Əgər imkan olsa, ona bir qədər ət, sümük tap, ac qalmasın.

***

Heyvanlar Allahın yaratdıqlarıdır, bizim onları incitməyə haqqımız yoxdur. Allah bizə tapşırıb ki, bir heyvanın köməyə ehtiyacı olsa, ona kömək edək. Lakin heyvanlarla mehriban olmağı, onları incitməməyi tapşırmış Allah həm də buyurub ki, it mürdardır. Ən elimli insanlar olan imamlar bizə deyiblər: "Evdə it saxlamayın, amma

keşik üçün olsa, eybi yoxdur". Həzrət Məhəmməd (s) buyurmuşdur: "İt olan evə mələklər gedib-gəlməzlər".

Din təhsili

Səhərlər bir neçə kitabı qara sellofan torbaya qoyub bazara gedirdi. Bir gün yolda dostunu gördü. İrəc onu motosikletinə mindirib bazara yola düşdü. Motosikletin səsi çox idi, bir-birini yaxşı eşitmirdilər. İrəc ucadan soruşdu:

– İbrahim dadaş, neçə vaxtdır bu torbanı əlində görürəm, içində nə var?

– Bir-iki kitabdır, – İbrahim təbəssümlə cavab verdi.

Naibüssəltənə küçəsinin başında motosikletdən enib sağollaşdı. İrəc maraqlanıb onun ardınca getdi. İbrahim gedib bir tikiliyə girdi, orada bir neçə gəncin yanında oturub kitabını açdı. İrəc oradan keçən qoca kişidən soruşdu:

– Bu məscidin adı nədir?

– Oğlum, bura məscid deyil, elm hövzəsidir, – deyə qoca cavab verdi.

Axşam İrac yenə İbrahimi görüb dedi:

– Dadaş İbrahim, hövzəyə gedirsən, bizə demirsən?

– Heyfdir ki, adam ömrünü yalnız yeyib-yatmağa sərf edə, – deyə İbrahim çox sakitcə dilləndi. – Mən rəsmi tələbə deyiləm, səhərlər orada nəşə öyrənirəm, günortadan sonra da Tehran bazarındakı mağazaya işləməyə gedirəm. Amma hələlik heç kimə bir söz demə.

***

Müəllimlər olmasa, savadsız qalarıq; həkimlər olmasa, xəstəliklərimiz sağalmaz; əkinçi və maldarlar olmasa, ac qalarıq; ruhanilər olmasa, Allahın dinini və Onun göstərişlərini öyrənə bilmərik. Allah Quranda buyurub ki, sizin bir qrupunuz din təhsili almalı, digərlərinə də öyrətməlidir.

Allah dini öyrənib başqalarına da
öyrədənlərə ən yaxşı mükafatları verəcəkdir.

Azan

İraqlılar bir qədər geri çəkildəndən sonra böyük bir tərənin arxasında mövqe seçib atəş açmağa başladılar. İranlı döyüşçülər heç nə edə bilmirdilər. Sübh namazı vaxtı isə İbrahim səngərdən çıxıb iraqlılara doğru getdi, bir daşın üstündə üzüqibləyə dayanıb ucadan azan oxumağa başladı. Dostları çox dedilər ki, geriyə gəl, indi səni vururlar, o isə fikir vermədi. İbrahim azana başlayanda iraqlılar da atəşi dayandırdılar. Azanın axırlarında isə bir atəş açıldı və güllə İbrahimin boynuna dəydi.

İbrahimi geri gətirib yarasını bağladılar. Bir neçə dəqiqədən sonra bir döyüşçü qışqırdı: "Hacı, hacı, iraqlılar əllərini başlarının arxasına qoyub təslim olurlar". On

səkkiz düşmən döyüşçüsü təslim olandan sonra komandirləri:

– Azan oxuyan oğlan hardadır? – deyə soruşdu və gözləri yaşlı halda əlavə etdi: – Bizə demişdilər ki, siz müsəlman deyilsiniz, oda sitayiş edirsiniz. Bu gün həmin gənc azan verəndə və həzrət Əlinin (ə) adını çəkəndə bildim ki, səhv etmişəm. Günahlarım daha da ağırlaşmasın deyə təslim oldum. Mən azançını vuran əsgəri də gətirmişəm, əgər əmr etsəniz, onu burada öldürərəm.

İraqlı əsirlərin hamısı İbrahimə baş çəkib onun əlindən öpdülər. Axırını adam İbrahimin ayağına düşüb yalvarmağa başladı: "Məni bağışla, səni mən vurdum".

***

İnsanın imanı nə qədər güclənsə, qorxusu da bir o qədər azalar. Allaha və qiyamət gününə imanı olmayanlar hər şeydən qorxarlar, Allahın cənnətinə inananlar isə

ölümdən də qorxmazlar. Biz də cənnəti yada salmaqla, namaz qılmaqla, Quran oxumaqla öz imanımızı artırmağa bilərik.

Belimdə apararam

1981-ci ilin baharına az qalırdı. Döyüşçülər əməliyyata hazırlaşirdilər. Qərara alındı ki, İbrahim üç nəfərlə birlikdə düşmən mövqelərinə kəşfiyyata getsin. Hava qaralandan sonra bir qədər yemək və silah götürüb yola düşdülər. Düşmənlərin istifadə etdiyi iki yol vardı. Uşaqların ikisi asfalt yola çıxıb çala-çuxurlarda avtomobil əleyhinə bir neçə mina yerləşdirdi.

Bir neçə dəqiqədən sonra düşmənin bir tankı və bir avtomobili minaya düşdü. Düşmənlər partlayış səsini eşidib qorxdular və hara gəldi atəş açmağa başladılar. Az sonra bir İraq maşını onların yanından keçdi. Onlar tez maşına doğru atəş açdılar. Sürücü və zabit öldürüldü, rabitəçi isə yaralandı. O, ayağından vurulmuşdu, yalvarırdı ki, onu öldürməsinlər. İbrahim onu belinə alıb iranlı

döyüşçülərin mövqeyinə doğru yola düşdü.
Dostu dedi:

– Dadaş İbrahim, bizim səngərlərimizə qədər 13 km yol var, bu qədər yolu belində aparmaq istəyirsən?

– Güclü bədən belə yerdə işə yarayır, – İbrahim dedi.

– Mənim adım Əbu Cəfərdir, – iraqılı əsir dilləndi, – şüeyəm, Kərbəlada yaşayıram. Sizin bu qədər yaxşı olduğunuzu düşünməzdim. Yaxşılığınızın əvəzini çıxmaq üçün sizə yaxşı məlumatlar verəcəyəm.

Əbu Cəfərin verdiyi məlumatların hamısı düzgün və dəyərli idi.

***

Böyük insanlar qisas almağa qadir olduqları halda bağışlayırlar. Mərd bir insan heç vaxt yıxılanı vurmaz. Şəhid Hadi İmam Əli (ə) kimi rəftar etməyə çalışırdı, məhz buna görə həmin əsirlə yaxşı davrandı. Bəs sən Şəhid Hadiyə nə qədər bənzəyirsən?

Dostlarının pislklərini bağışlaya bilirsən?
Əgər sənə pislük etmiş biri tək əlinə keçsə,
onu bağışlayarsan, yoxsa döyərsən?

Komandirə tabe olmaq

1980-ci ilin noyabrı idi. İbrahimi Əbuzər düşərgəsinə rövzə oxumağa çağırdılar. İbrahim maşını işə salıb dostu Mürtəza ilə oraya getdi. Yaxşı məclis keçdi; pilotlar, ordu zabitləri, korpus döyüşçüləri və könüllülər məhərrəm ayının birinci axşamında əzadarlığa toplaşmışdılar.

Məclis təxminən gecə saat 12-də bitdi. Qərara alındı ki, İbrahimplə Mürtəza gecəni orada qalsınlar. Bir neçə dəqiqədən sonra isə döyüşçülərin biri namazxanaya gəlib dedi:

– Qardaş Hadi, ağa Vüsali xəbər göndərib ki, bu gecə qayıdın.

– Dadaş İbrahim, icazə ver, sabah gedək – Mürtəza dilləndi. – İndi qaranlıqdır, həm də güclü yağış yağır.

– Yox, gərək gedək, – İbrahim bir qədər düşünəndən sonra dedi. – Əsgər bizim komandirimizdir, ona tabe olmaq vacibdir.

– Dadaş İbrahim, o qədər yağış yağır ki, işıqları yandırmadan sürə bilmərik. İşıqları da yandırsaq, düşmən vurur. Üstəlik, maşının şüşətəmizləyəni də xarəbdır.

– Sən sükanın arxasına keçərsən, mən köynəyimi çıxarıb ağ mayka ilə yolun ortası ilə qaçaram. Sən də ağ maykamı izləyib ardımca gələrsən.

– Mən maşın sürə bilmirəm, – deyə Mürtəza tez hərbi köynəyini çıxardı və yolun ortasıyla qaçmağa başladı.

Sərpol Zəhaba çatanda Mürtəza başdan ayağa suyun içində idi. Komandir İbrahimlə Mürtəzaya baxıb dedi:

– Gərək sabah qayıdaydınız!

– Komandirin əmri idi, göydən daş da yağsaydı, qayıdacaqdıq, – deyə İbrahim cavab verdi.

***

Şəhid Hadinin böyüməsinin sirlərindən biri onun söz dinləməsi idi. Allaha və itaəti Allah tərəfindən vacib edilmiş şəxslərə tabe olmaq bizi

yüksək dərəcələrə çatdırar. Allaha, imamlara, rəhbərə, ata-anaya və digər bu kimi şəxslərə tabe olmaq bizim inkişafımızda rol oynayır.

Heç eybi yox

İbrahim dostu Əli ilə birlikdə iftara dəvət olunmuşdu. Ayağı döyüşdə yaralanmışdı, çox ağrıyırdı. Hacı Cəfər Cəngrudi də orada idi. O bilirdi ki, kim otağa girsə, İbrahim hörmət üçün ayağa qalxacaq. Buna görə də tez-tez yan otağa keçib dostlarından birini gətirir və deyirdi:

– İbrahim can, bu qardaş sizi görmək istəyir.

İbrahim də yaralı ayaqla ayağa qalxırdı. Bu iş bir neçə dəfə təkrarlandıqdan sonra İbrahim dedi:

– Heç eybi yox, bizə də növbə çatar.

İftardan sonra İbrahim öz motosikletini işə salıb getdi, bir neçə dəqiqədən sonra yoxlanmış postuna çatanda isə polisə dedi:

– Qardaş, mən müharibə əliliyəm, bir motosikletçi məni təqib edir. Çox ehtiyatlı olun, zənnimcə, silahı da var.

Hacı Cəfər posta çatan kimi onu dörd tərəfdən mühasirəyə aldılar. O, polislərlə təxminən yarım saat mübahisə edəndən sonra postun komandiri gəldi.

Komandir Hacı Cəfəri tanıdığına görə çox üzr istəyib taqımının uşaqlarına dedi: "O, Seyyidüş-şühəda diviziyasının komandirlərindən olan Hacı Cəfər Cəngrudidir". Uşaqlar da üzr istədilər. Hacı öz silahını alıb hirslə yola düşdü. Bir qədər irəlidə yolun kənarında İbrahimin dayanıb ona güldüyünü görəndə isə hər şeyi başa düşdü.

***

Allah öz dostları ilə zarafat edib onları güldürənləri sevir, bu şərtlə ki, həmin zarafat günah olmasın.

Qəlbi sınar

Çox tələsir, dostu Əmirlə birlikdə sürətlə yeri yirdi. Xorasan meydanına yaxınlaşanda birdən sürətini azaltdı. Əmir geri yə dönüb soruşdu:

– Nə oldu? Bəs tələsmirdin?

– Bir qədər yavaş gedək, bu kişidən önə keçməyə, – deyə İbrahim qarşıda ayağını sürüyərək çox ağır-ağır yol gedən əlil kişini göstərdi. – Sürətlə yanından keçsək, bizim kimi yeri yə bilmədiyinə görə qəlbi sınar, narahat olar.

– İbrahim can, bizim işimiz var, tez ol, – Əmir dedi. – Bu kişidən önə keçmək istəmirsənsə, o biri küçə ilə gedək.

İbrahim razılaşdı. Onlar birlikdə digər küçəyə keçib sürətlə yollarına davam etdilər.

***

Allahdan başqa bütün yaranmışlar qüsurludur. İnsanların qüsurları fərqlidir; birinin ayağında problem var, birinin gözü görmür, biri zəif eşidir, birinin boyu qısadır, biri çox kökdür və s. Zahirən problemi olmayan insanların da mütləq gizli çatışmazlıqları vardır. Ola bilsin, biri pulludur, amma ata-anası onu sevmir, yaxud qardaş və bacısı yoxdur. Hər halda, heç kimi qüsuruna görə ələ salmağa, hətta qəlbini qıracaq bir iş görməyə haqqımız yoxdur.

Mərc oyunu

Boyu çox uzunmuş, cüssəsi böyümüşdü. Qolları da uzanmışdı, oyunda çox möhkəm zərbələr vururdu. Bəzən özü təkbaşına üç nəfərlə voleybol yarışına başlayır, asanlıqla da məğlub edirdi. Bir gün dostları ilə Tehranın cənubunda bir məhəlləyə gedib yarış keçirdilər. Yarışdan qabaq mərc elədilər ki, hansı komanda uduzsa, qalib komandaya 700 tımən pul versin.

Yaxşı oyun gedirdi. Rəqib komanda da yaxşı oynayırdı, amma onlar İbrahimin güclü zərbələri ilə bacarmadılar. Uduzan komandanın uşaqlarında pul yox idi, onlar mərc pulunu verməkdən ötrü dostlarından borc almağa başladılar. İbrahim onların borc aldığını görüb:

- Biriniz mənimlə oynasın; əgər udsa, biz pul almayacağıq, - dedi, sonra da çox zəif oynayıb oyunu uduzdu.

İbrahim bir neçə gündən sonra yenə mərclə voleybol oynayıb uddu. Məsciddə axşam namazından sonra axund haram pul barədə danışdı dedi: "Həzrət Məhəmməd (s) buyurub: "Kim haram yesə, namazı və duası qırx gün qəbul olmaz".

Axundun söhbətlərindən sonra İbrahim dostu ilə ona yaxınlaşıb dedi:

- Biz bu gün mərclə voleybol oynayıb udduq, amma pulu yoxsul bir ailəyə verdik.

- Bundan sonra ehtiyatlı ol; idman elə, amma mərc etmədən, - axund cavab verdi.

***

Bizim kimi, İbrahim də çox şeyi bilmirdi, amma həmişə öyrənirdi. O da bizim kimi səhv edirdi, amma səhvini başa düşəndən sonra daha təkrarlamırdı. İnsan istəmədən hər an səhvə yol verə bilər. Allah insana

tövbə fürsəti vermişdir. Mərc oyunları dostlar arasında kin yaradan günahlardandır. Buna görə də müsəlman uşaq heç vaxt mərc oyunu oynamaz.

Finalı boş ver

7 Tir idman mərkəzində güləş yarışını keçirilirdi. İbrahim bir-bir rəqiblərini məğlub edirdi. Yarışların ortasında İbrahimin gözü dayanmadan onu alqışlayan iki qardaşına sataşdı. Onlara yaxınlaşıb hirsə dedi:

– Siz burda nə edirsiniz?

– Səhər səni izlədik ki, görək, hara gedirsən, – deyə cavab verdilər.

– Tez olun, evə gedin, bura sizin yeriniz deyil.

İbrahim qardaşları ilə danışdığı yerdə aparıcı mikrofondan bildirdi: "İndi isə 74 kq çəki üzrə ağa Hadi ilə ağa Tehrani arasında yarış başlayır".

İbrahim bir qardaşlarına, bir də döşəyə baxdı, bir neçə saniyə sükutdan sonra döşəyə tərəf getdi. Yarışın əvvəlində əsla hücum

etmirdi. Məşqçisi isə dayanmadan qışqırırdı:
"İbrahim, güləş, onu yıx, nə gözləyirsən?!"

İbrahim cəld bir hərəkətlə rəqibini qaldırıb yerə vurdu, sonra da yarışı yarımçıq qoyub qardaşlarının əlindən tutdu və evə qayıtdı. Yolda onlara dedi: "Adam gərək idmanı güclənmək üçün etsin, çempion olmaq üçün yox. Mən yarışlarda buna görə iştirak edirəm ki, daha çox fənd öyrənim və məşq etmiş olum".

– Məgər çempion olmaq, məşhurlaşmaq pisdir? – deyə qardaşı soruşdu.

– Məşhurlaşmaqdan da önəmli olan adam olmaqdır, – İbrahim bir neçə anlıq sükutdan sonra cavab verdi.

***

Şan-şöhrət üçün çalışan adam ya məqsədinə çata bilməz, ya da məşhurluğu ötəri olar. İşlərini Allahdan ötrü görüb şöhrətdən qaçan adamın adını isə Allah Özü dillərə salar. İbrahim yeniyetməlikdə və

gənclikdə həmişə şöhrətdən qaçdı, amma Allah şəhadətindən 25 il sonra onun adını elə dirçəltdi ki, bütün İran onu böyük bir pəhləvan kimi tanıdı.

Kababplov

İbrahim dostlarından beş-altısı ilə çox səmimi idi, vaxtlarının çoxunu birlikdə keçirirdilər. Onların arasında yalnız İbrahim işləyirdi, digər uşaqların maddi durumu yaxşı deyildi. Bir gün İbrahim onları restorana dəvət edib hamıya kababplov sifariş verdi. O, uşaqların sevindiyini görüb növbəti həftəsonu yenə kababplov qonaqlığı verdi. Uşaqlar yenə İbrahimə qonaq olduqlarına görə utandılar, mızıldayamızıldaya dedilər: "Belə olmaz axı, həmişə sən bizi dəvət edirsən". İbrahim dedi: "Onda bu axşam Mustafaya qonağıq".

Şam süfrəsində İbrahim yavaşca Mustafanın ayağına vurdu, stolun altından onun əlinə bir qədər pul qoyub işarə ilə

bildirdi ki, yeməyin pulunu versin. Növbəti həftəsonu da dedi ki, bu axşam filankəsə qonağıq və yenə gizlicə yeməyin pulunu həmin uşağa verdi. Bir müddət keçdi. Uşaqlar hər həftə İbrahimə qonaq olur, amma özləri bilmirdilər. İbrahimin şəhadətindən illər sonra həmin köhnə dostlar bir yerə toplaşanda etiraf etdilər ki, onlara yeməyin pulunu İbrahim verirmiş.

***

Ən yaxşı iş də özünü göstərmək üçün olsa, dəyərini itirər. Camaat tərəfindən səxavətli adam kimi tanınsın deyə məscid və ya məktəb tikdirənin işi çox dəyərsizdir. Allah yalnız Onun razılığından ötrü görülən işlərə mükafat verir, digərləri üçün görülən işlərə yox. İş Allahdan ötrü görüldükdə daha digərlərindən təşəkkür gözlənmir; iş Allahdan ötrü olduqda onu görən adam minnət də qoymur.

Musiqi

Tehrana qayıtmaq üçün dostu ilə birlikdə avtobusa mindi. Avtobus Kirmanşahdan çıxan kimi sürücü maqnitofonun səsini artırdı. İbrahim bir neçə dəfə sərnişinlərə dedi ki, ucadan salavat desinlər. O hirslənmişdi; bəzən gözlərini yumur, bəzən də əllərini sıxır və dayanmadan zikr deyirdi.

Dostu İbrahimə dedi:

– İstəyirsən, ona deyim ki, maqnitofonu söndürsün?

– Sənə qurban, get, de, – İbrahim sevincək cavab verdi.

Lakin sürücü maqnitofonu söndürmədi, dedi ki, musiqiyə qulaq asmasam, məni yuxu tutar. İbrahimsə qadın müğənninin səsini eşitməmək üçün yol axtarırdı. Birdən

cibindən kiçik Quranı çıxarıb gözəl səslə oxumağa başladı. Səsi o qədər gözəl idi ki, hamı onu dinləməyə başladı. Bir neçə dəqiqədən sonra sürücü də maqnitofonu söndürüb İbrahimin tilavətinə qulaq asdı.

***

İnsanın dişi çürüyəndə diş həkiminə gedib düzəltdirir. Mədə ağrısında onu müalicə etdirmək lazımdır. İnsan dişini və ya mədəsini müalicə etdirmək yerinə daim ağrıkəsici dərman içsə, vəziyyəti günbəgün pisləşər. Ağrıkəsici dərman bir neçə saatlığa ağrını aradan qaldırır, amma xəstəliyi sağaltmır.

Həyatda problemləri olan adam da onları həll etməyə çalışmalıdır, musiqiyə qulaq asmaq onların həllinə səbəb olmur. Musiqiyə qulaq asdıqda qısa bir müddət problemimiz barədə düşünmürük, amma problem yerində qalır.

Motosiklet oğrusu

Evdə çoxlu qonaq vardı, hamının başı söhbətə qarışmışdı. Birdən küçədən səs gəldi. İbrahim tez pəncərəni açıb baxdı. Bir nəfər onun yeznəsinin motosikletini oğurlayıb qaçırdı. İbrahim oradan qışqırdı: "Oğru, oğru... tutun onu..."

Özü də cəld küçəyə qaçdı. Oğru qaçmaq üçün motosikletin qazını artırırdı. İbrahim qışqırandan sonra qonşu uşaqlardan biri motosikletə bir təpik vurdu. Motosiklet aşdı və oğrunun qolu qanadı.

Zavallı çox qorxmışdu. İbrahim çatan kimi motosikletə oturdu, oğruya dedi ki, tez min. Onu poliklinikaya apardı. Qolunun yarası sarınandan sonra birlikdə məscidə getdilər. Namazdan sonra isə çox sakitcə və mehriban şəkildə ona dedi:

– Niyə oğurluq edirsən? Bilmirsən ki, haram pulun bərəkəti olmaz?!

– Hamısını bilirəm, – deyə oğru ağlaya-ağlaya dilləndi, – amma işsizəm, ailəm acdır. Rayondan gəlmişəm, çarəsizlikdən oğurluq etmək istədim.

İbrahim namazqılanların birinə yaxınlaşıb xahiş etdi ki, o cavana bir iş versin. Bir neçə dəqiqədən sonra sevincək qayıdıb:

– Allaha şükür, iş problemin həll oldu. Sabahdan işə gedib halal çörək qazanacaqsan, – dedi, bir qədər də pul verib onunla sağollaşdı.

***

Ola bilsin, bir insanın gözəl gözləri olsun, amma qulaqları eşitməsin. Bu da mümkündür ki, birinin iti qulaqları olsun, amma burnu qoxu duymasın. Davranış da belədir. Bir insanın əxlaqlı olması, amma oğurluq etməsi mümkündür; ya da namaz qılması, amma əxlaqının pis olması. Biz,

insanların yaxşı və pis cəhətlərini birlikdə nəzərə almalıyıq. Bir pis rəftarına görə kimisə pis adam adlandırmaq olmaz. Əslində, demək lazımdır ki, onun filan hərəkəti pisdır.

Xəcalət

Dostu ilə motosikletə minib evə qayıdırdı. Onunla danışa-danışa ətrafa da baxırdı. Qoca bir kişi ailəsi ilə yolun kənarında dayanmışdı. Qoca onlara əl yelləyib bir ünvanı soruşdu, sonra da dərdləşməyə başladı. Görkəmindən narkomana və ya dilənçiyə bənzəmirdi.

İbrahim motosikletdən enib ciblərini axtardı, amma üstündə pul yox idi. Dostuna dedi: "Əmir, üstündə bir şey var?" Əmirin də pulu yox idi. Əmir İbrahimin israrı ilə yenə ciblərini axtardı, amma təəssüf ki, pul tapmadı. Kişidən üzr istəyib yollarına davam etdilər.

İbrahim yolda ağlayırdı. Əmir motosikletin güzgüsündən onun yaşlı gözlərini görüb soruşdu:

– İbrahim can, ağlayırsan?

– Ehtiyaclı bir insana kömək edə bilmədik,
– İbrahim dedi.

– Pulumuz yox idi; bu ki günah deyil.

– Bilirəm, amma ona çox yazığım gəldi.

Biz ona kömək edə bilmədik...

Orada qərara gəldi ki, bu hadisə təkrarlanmasın deyə bir də heç vaxt evdən pulsuz çıxmasın.

***

İnsanlar bir bədən üzvləri kimidirlər. Bədənin bir üzvü xəstələnəndə digər üzvlər də narahat olur. Həzrət Məhəmməd (s) buyurub: "Möminlərin biri bir problemlə üzləşəndə digərləri ona kömək etməyə borcludurlar". Digərlərinin yoxsulluğunu, çətinliyini görüb narahat olmayan şəxs yaxşı insan ola bilməz. Bundan əlavə, digərlərinə kömək etmək, onların problemlərini aradan qaldırmaq Allahı razı salan ən yaxşı işlərdəndir.

Biabır olar

İnqilabdan iki-üç ay ötürdü. Bir gün postla əlaqə saxlayıb dedilər ki, iğtişaş təşkilatçılarından olan bir nəfər Tehrandə yaşayış binalarının birində görülüb. Polislər ünvanı alıb cəld iki maşınla həmin yerə yollandılar.

Həmin adam müqavimətsiz təslim oldu. Polislər tez onun qolunu qandalladılar. Tutulanın kim olduğunu bilməkdən ötrü binanın girişinə çoxlu adam toplaşmışdı. İbrahim camaatı görəndə kimi tez içəriyə qayıdıb dostlarına dedi ki, gözləyin. Soruşdular ki, nə üçün? O isə bir söz demədi, tez belinə bağladığı şalı açıb onunla tutulan adamın üzünü bağladı.

– Dadaş İbrahim, nə edirsən? – deyə polislərin biri soruşdu.

– Biz bir zənglə bu adamı tutmuşuq, – İbrahim kişinin üzünü bağlaya-bağlaya dedi. – Əgər məlumat düzgün olmasa, rüsvay olar, daha burada yaşaya bilməz. Üzünü bağlayaq ki, onu heç kim görməsin, sabah azad olunsa da, biabır olmasın.

***

Şüşə sınsa, onu dəyişdirmək olar. Velosiped xarab olsa, təmir etdirmək olar. Divar cızılsa, onu yenidən rəngləmək olar. Lakin insan rüsvay olsa, daha toparlamaq olmaz. Möminin abrı o qədər hörmətlidir ki, Allah bizə özümüzü də biabır etməyə icazə verməmişdir. Həzrət Məhəmməd (s) buyurur: "Möminin abrına hörmət etmək Allah evinə hörmət etməkdən üstündür".

Hicabsız qadın

Payız gəlmiş, hava nisbətən soyumuşdu. İbrahim dostu ilə birlikdə Tehranın Qərb terminalına gedirdi. Oradan cəbhəyə yollanacaqdılar. Yolda onların motosikletinin yanından çox bahalı bir maşın keçdi və hicabsız qadın maşının içindən onlara kobud söz söylədi. İbrahim dostunun çiyinə vurub dedi: "Tez, ardınca sür". Motosiklet tez maşına çatdı, işarə ilə sürücüyə başa saldılar ki, dayansın.

İbrahim motosikletin üstündə oturduğu halda sürücü ilə salamlayıb dedi:

– Çox üzr istəyirəm, sizin xanımınız mənə və bütün saqqallılara ağır söyüş verdi. Bilmək istəyirəm ki...

– Mənim xanımım qələt eləyib söyüş verdi, – sürücü onun sözünü kəsib dedi.

– Yox, ağa, belə deməyin, – İbrahim dedi.
– Sadəcə, bilmək istəyirəm ki, mən ona nəşə pislik eləmişəm, yoxsa yanlış bir iş görmüşəm?

Bu rəftardan çox təəccüblənən sürücü maşından endi, İbrahimin üzündən öpüb dedi:

– Yox, əziz dost, siz heç bir səhv etməmişiniz. Səhv edən bizik.

Sürücü dönə-dönə üzr istəyəndən sonra sağollaşıb yoluna davam etdi.

***

Bulanıq suyu qarışdıranda dibinə çökmüş çöküntü də qalxar. Lakin su təmiz olsa, onu nə qədər qarışdırsan da, yenə təmiz olar. Əsəbiləşmə və narahatlıqlar da suyu qarışdırmaq kimidir; adamın daxili bulanıq olsa, əsəbiləşəndə ağzından söyüş çıxar, fiziki şiddət göstərir, amma təmiz olsa, yenə də mehriban və əxlaqlı olar.

Minalanmış sahə

1982-ci ilin novruz bayramında Fəthülmübin əməliyyatı başlandı. Qərara alındı ki, döyüşçülərimiz gecə ikən müxtəlif istiqamətlərdən düşmənə hücum etsinlər. Namazdan sonra hamı hücum nöqtələrinə doğru yola düşdü. Gecə saat 2-də növbə İbrahimin batalyonuna çatdı. İbrahim batalyonu ilə irəliləyərkən çoxlu döyüşçünün çölün ortasında oturduğunu görüb soruşdu:

– Siz düşmənə hücum etməlisiz, burda niyə oturmusuz?

– Komandirin əmridir, – deyə cavab verdilər.

İbrahim komandirlərinə yaxınlaşıb dedi:

– Uşaqları niyə çölün ortasında saxlamısan? Get-gedə hava işıqlaşacaq və düşmən onları görəcək. Burda sığınmağa da bir yer yoxdur; hamısı şəhid olacaq.

– Önümüzdə minalanmış sahə var, – komandir dedi, – bizim də minaçımız yoxdur.

Əlaqə saxladım ki, yolu açmaq üçün minaçı göndərsinlər.

– Axı indi oturub minaçı gözləmək olmaz, – İbrahim dedi və sonra üzünü döyüşçülərə tutub əlavə etdi: – Canını qurban verməyə neçə nəfər hazırdırsa, mənim ardımca gəlsin.

İbrahim bir neçə nəfərlə minalanmış sahəyə daxil oldu. Onlar ayaqlarını yerlə sürüyürdülər ki, yolda mina olsa, partlasın. Döyüşçülərin rəngi qaçmışdı, hamı İbrahimə və dostlarına görə narahat idi, onların minaya düşüb şəhid olacaqlarından qorxurdular. Bir neçə saniyədən sonra İbrahim qışqırdı: "Bizim getdiyimiz yolla gəlin. Allaha şükür, bu yolda mina yoxdur".

***

İnsanlar dəyəri az olan şeyləri daha dəyərlı şeylərə qurban verirlər. Məsələn, ev almaq üçün maşınlarını satırlar; bəzən sağalmaq, ölməmək üçün evlərini satırlar. İmanlı insanlar üçün Allahın dini candan dəyərlıdır. İbrahim canını verməyə hazır idi ki, Allahın dininə bir şey olmasın. O, hazır idi ki, minalanmış sahədə

qanına qəltan olsun, amma müsəlman qızlar
hicablarını əldən verməsinlər.

Kumeyl kanalı

1983-cü ilin fevralında Vəlfəcr əməliyyatı baş tutacaqdı. İbrahim Kumeyl batalyonunun uşaqları ilə Fəkkə bölgəsinə yola düşdü. Onlar birinci və ikinci kanaldan keçib tezliklə üçüncü kanala daxil oldular. Komandir uşaqları saxlayıb dedi: "Deyəsən, bu kanallar bir neçə gün qabaq kəşfiyyatda gördüyümüz kanallar deyil. Məncə, yanlış səmtə gəlmişik".

Birdən düşmənlər top, tank, pulemyot və digər silahlarla döyüşçülərə hücum etdilər. Çoxu elə ilk anlarda ya şəhid oldu, ya da yaralandı. Sağ qalanlar üçüncü kanalın içinə girdilər. Geri çəkilmə əmri verildi, amma İbrahim uşaqların bir qismi ilə birgə mühasirədə qaldı.

İbrahim və dostları dörd gün müqavimət göstərdilər. Su və yeməkləri çox az qalmışdı,

hər tərəfləri şəhid və yaralı ilə doluydu, patronları yavaş-yavaş bitirdi. Hamının dodağı susuzluqdan qurumuş, çatlamışdı. Dördüncü gecə döyüşçülərin biri İbrahimə dedi: "Vallah, düşmən bizimlə bacarmır, amma susuzluq amanımızı kəsib. Əgər bir az suyumuz olsa, düşməni məhv edərik".

İbrahim gecənin yarısı kanaldan çıxıb cəsarətlə öz mövqelərinə yaxınlaşdı, oradan bir neçə qumquma su götürüb yenə mühasirədəki uşaqların yanına qayıtdı. O, öz mövqelərinə o qədər yaxınlaşmışdı ki, canını xilas edə bilərdi, amma mərdliyi buna icazə vermədi; qayıtdı, səhərə qədər müqavimət göstərdi və fevralın 11-də şəhid dostlarına qovuşdu.

***

Yaxşı dost heç vaxt dostunu tək qoymur, hətta canı təhlükəyə düşsə də. Dostluq iddiası etmək asandır, amma bunu sübut etmək çətindir. Doğrudan, biz də İmam

Mehdi (ə) ilə dostluq iddiası edirik. Səncə,
bizim dostluğumuz həqiqidir?

Məzarı hardadır?

Kişi Şəhid Hadinin dostlarını axtarırdı, onun barəsində öyrənmək istəyirdi. Şəhidin dostlarından birini tapıb dedi:

– Şəhid Hadinin məzarı hardadır?

– İbrahim Hadi itkin şəhiddir, – Şəhid Hadinin dostu köks ötürəndən sonra cavab verdi. – Bütün itkin şəhidlər kimi onun da məzarı yoxdur. Siz niyə onun məzarını axtarırsınız?

– Bizim evimizin yanında onun şəkli vurulub, – kişi kövrək səslə dedi. – Mənim kiçik qızım həmişə bu şəklin önündən keçib məktəbə gedir. Bir gün məndən soruşdu ki, bu adam kimdir? Dedim: "Adı İbrahim Hadidir, şəhid olub. Bəəs ordusu ölkəmizə hücum edəndə İbrahimlə dostları onlarla

vuruşublar ki, evlərimizi bizdən almasınlar". Qızım bunu biləndən sonra hər gün Şəhid Hadinin şəklinin önündən keçəndə ona salam verir. Bir neçə gün qabaq isə yuxuda onu görüb. İbrahim ona deyib: "Xanım qız, sən hər dəfə mənə salam verəndə, mən cavabını verirəm, sənin üçün dua da edirəm. Çünki sən bu az yaşınla hicabına çox yaxşı əməl edirsən". İndi də qızım məndən soruşur ki, Şəhid Hadi kimdir və məzarı hardadır?

***

Dini və ölkəni yalnız kişilər və oğlanlar qorumalı deyillər. Cəbhədə vuruşub düşmənləri öldürmək kişilərin vəzifəsidir, amma qız və qadınlar da cəmiyyətdə düşmənlərə qarşı mübarizə aparmalıdırlar. Düşmənlərimiz istəyirlər ki, İranda hicabsızlıq çoxalsın. Onlar bilirlər ki, bu çoxalsa, qız və oğlanlar yollarını azar və daha ölkəmizə faydalı ola bilməzlər.

Suallar

1. Sübh namazı qəza olmasın deyə İbrahim gecəni harada yatdı?

- a) Dostugildə
- b) Məscidin qapısının önündə
- c) Məsciddə
- ç) Heç birində

2. Şəhid Hadi hansı heyvana kömək etmək üçün mikroavtobusdan endi?

- a) İt
- b) Qoyun
- c) İnək
- ç) Tülkü

3. İnqilabdan bir neçə il öncə Şəhid Hadi harada işləyirdi?

- a) Yanacaqdoldurma məntəqəsində
- b) Tehran bazarında
- c) Restoranda
- ç) Dülgər sexində

4. Şəhid Hadi hansı yarışda mərc eləmişdi?

- a) Futbol
- b) Güləş
- c) Stolüstü tennis
- ç) Voleybol

5. Şəhid Hadiyə görə, məşhurluqdan da önəmli olan nədir?

- a) Adam olmaq
- b) Güclü olmaq
- c) Savadlı olmaq
- ç) Heç biri

6. İbrahim avtobusda musiqi səsinə etiraz məqsədilə nə etdi?

- a) Azan oxudu
- b) Güzəl səslə Quran oxudu
- c) Qışqırdı
- ç) Heç nə etmədi

7. Şəhid Hadi yeznəsinin motosikletini oğurlayan adamla necə rəftar etdi?

- a) Onu döydü
- b) Onu polisə təhvil verdi
- c) Ona iş tapdı

ç) Heç biri

8. Şəhid Hadi hansı əməliyyatda minalanmış sahədən keçmək üçün öndən getdi?

a) Fəthülmübin

b) Kərbəla-5

c) Kərbəla-4

ç) Vəlfəcr-9

9. Şəhid Hadi və dostları hansı kanalda mühasirəyə düşdülər?

a) Hənzələ kanalı

b) Kumeyl kanalı

c) Balıq kanalı

ç) Heç biri

10. Şəhid hansı gündə şəhadətə qovuşdu?

a) 11 fevral

b) 1 fevral

c) 5 iyun

ç) 4 aprel

Ad və soyad:

Telefon: